

שלמה פרץ מעפיל ב'יהודה הלוי' מאי 1947 ושרה פלץ מעפילה ב'פאן יורק' דצמבר 1947

ב-10 במאי 1947 הפלגתי באוניית המעפילים הראשונה מצפון אפריקה בשם יהודה הלוי אשר הפליגה מאלג'יריה בדרכה ארצה בה היו 430 מעפילים אנשים נשים וטף שכולם היום עולים ממרוקו.

צוות האוניה ובראשם הקברניט היו אנשים לא יהודיים ממוצא ספרדי. שני אנשי ההגנה מארץ ישראל אשר היו אחראים במישרין על הפיקוח ועל הצוות באלחוט על כל הנעשה באוניה עד הגיעם ארצה. קברניט האוניה היה מצויד ברישיון להעברת פועלים לאלכסנדריה שבמצרים.

האוניה הייתה קטנה למדי בה היו אצטבות העשויות מעץ בגודל של 120/60 סנטימטר אשר שמשו למקומות לינה ל-4 אנשים לכל אצטבה והיו מספר קומות כנ"ל. ישנו ממש כמו סרדיניים בתנאים גרועים וקשים מאוד. משפחות עם ילדים קטנים סודרו במקומות יותר טובים בבטן האוניה.

האוניה הפליגה בדרכה מאלג'יריה לאיטליה שהתה בנמל פלרמו למשך 24 שעות לשם קניתי פחם מזון ומים לצוות האוניה ואז לא הורשתה האוניה להפליג רק לאחר 24 שעות נוספות כי נודע לשלטון המקומי שבאוניה נמצאים מעפילים העודים דרכם לארץ ישראל חקרו צילמו את הקברניט האוניה והורשה לצאת.

בצאת האוניה מנמל פלרמו עקבה אחרינו אוניית מלחמה של הצי הבריטי במרחק של מספר קילומטרים. לאחר 4 ימים נתגלנו ע"י שני מטוסים של חיל האוויר המלכותי אשר צילמו את האוניה מספר פעמים ולמחרת התקרבה האוניה הבריטית אלינו עד למרחק של 200 מטר בערך.

האוניה הפליגה מספר פעמים הלוך ושוב עד שעמדה מולנו במרחק כ-20 מטר והוכרז ברם-קול בשלוש שפות, באנגלית, צרפתית וגרמנית – לאן פניכם מופנות. אחד מחברי ההגנה ענה בגרמנית לאלכסנדריה. נתקבלה תשובה מהאוניה הבריטית יש לכם עוד 200 מייל לאלכסנדריה.

מאז האוניה נסעה באופן איטי מספר קילומטר לשעה ולמחרת הודיעה האוניה הבריטית שעברנו את אלכסנדריה, לא השבנו להם והמשכנו בדרכנו. לאחר מספר שעות ראינו עוד אוניית מלחמה נוספת כתגבורת ושוב נשאלנו באם פנינו מופנים לחיפה. נהנו רק לת"א. בקשו אותנו להמשיך איתם עד לחיפה ויעברו אותנו למספר חודשים לקפריסין ומשם נשתחרר. לא קיבלנו כל תשובה כל השיחות התנהלו בלב ים. בשעות הערב הצטרפו עוד שתי אוניות מלחמה נוספות. בחשיכת הלילה זרקנו ארגזים מלאים באוכל, נשק מכוונות כתיבה וחומר סודי שהיה ברשות שני חברי ההגנה.

תכנון והתכוננות לקראת הקרב

אמהות עם ילדיהם הורדו לתת קרקעית של האוניה. כל הבחורים הצעירים עמדנו סביב סיפון האוניה בקבוצות קבוצות בידנו היו בקבוקים מזכוכית וקרשי עץ. חלקו לנו מנות לגניון ודלי מים לכל חוליה לשעת זריקות פצצות גז מדמיע. בשעה 07:00 היינו מוכנים להילחם מבחינה נפשית ורוחנית נגד הבריטים.

באותו זמן היו סביב 5 אוניות מלחמה שתותחיהן כוונו אלינו ממול אונייתנו הקטנה פנינו היו מכוונים לכיון ת"א. ובשעה 08:00 בערך האניות הנ"ל עשו עלינו הסגר ממש התקרבו למטר סביבנו ראינו החיילים מוכנים בחגור מלא לקרב נגדנו בטוחיהם ובנשק חי.

שעת האפס התקרבה קיבלנו הודעה לשיר שיר התקווה והמשכנו לשיר למשך כרבע שעה שירים נוספים. החיילים הבריטים עמדו מתוחים וממתנינים לגמר השירים כבולי עץ. בגמר השירה היו 3 בחורים מאיתנו ליד המכונאי של אונייתנו בעת קבלת הוראה מחבר ההגנה לשבור את המנוף של האוניה שתהיה בלתי ראויה לשימוש. בסיום השירה הרגשנו את עצמנו סביב האוניות כחצי מטר מכל צד.

נתקבלה פקודה להילחם בחיילים ולהכותם בבקבוקים ובקרשים. ולאחר מספר רגעים הזדעזענו מלחץ של שתי אניות הבריטיות אשר אחת דחפה אננייתנו לשנייה והרגשנו זעזוע ממש כאילו אנחנו טובעים בים.

באותו רגע התנפלו עלינו החיילים מכל הכוונים, זרקו עלינו גז מדמיע ופלטו לתוך האוניה. שלושת החברים עשו את מלאכתם והאוניה היתה בלתי ראויה לשימוש. הבריטים עשו מאמצים לנווט אותה אך מעשיהם עלו בתוהו והם נאלצו הבריטים לגרור את אונייתנו עד לנמל חיפה. כל זה ארע בתחום הטריטוריאלי של ישראל.

בנמל חיפה מצאנו מספר רב של חיילים מזויינים ששמרו עלינו בשעה שהועברנו מהאניה לאניית אסירים מלחמה תחת משמר כבד לאחר 18 שעות בערך הגענו לקפריסין. עברנו בקורת כבדנית ויסודית על גופנו ועל חפצינו. והוכנסנו לאחד ממחנות הקיץ מספר 55 ליד מפרץ פמגוסטה.

סמל שלמה פרץ, יד אליהו, שדרות רחל 22, שכון המשטרה תל-אביב. 20/9/62

- הערה : שלמה פרץ שכינויו היה במחנה 55 ד"ר שוורץ- עבד במרפאה של המחנה. הוא נישא לשרה פלץ שהעפילה בספינה 'פאן יורק'.

הערה : פנייה של שאול אביגור ליהודה סלוצקי

ליהודה סלוצקי - עורך 'ההגנה'

סיפורו של מעפיל באוניה יהודה הלוי שהפליגה מאלג'יריה ביולי 1947 הכותב הוא סמל במשטרה ושמו כרשום בראש העמוד שם גם כתובתו.

ברכה שאול אביגור - ראש המוסד לעלייה ב'